

Nederl.-Belgische Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

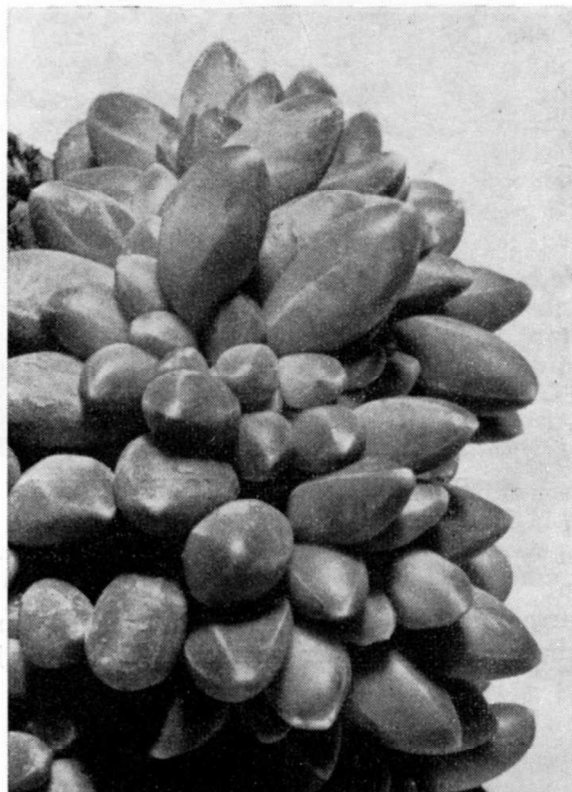
VERSCIJNT MAANDELIJKS

Redacteur: H. van der Velde, Hofwijckstraat 17, Den Haag — Redactie-commissie: J. A. Janse, Bennebroek en mej. J. J. E. v. d. Thoon, Apeldoorn — Medewerkers: Dr. H. W. de Boer — Dr. B. K. Boom — A. F. H. Buining — E. T. Claeys — A. de Prins — A. J. A. Uitewaal e.a.

J. C. VAN KEPPEL

Pachyphytum compactum Rose

Deze plant, behorend tot de sekte Diostemon, komt vrij algemeen, zij het meestal onder een verkeerde naam, in liefhebbersverzamelingen en op kwekerijen voor. Het is ongetwijfeld, ook voor kamerkultuur, de gemakkelijkst te kweken soort van dit geslacht en niet zo gevoelig voor te hoge luchtvochtigheid in de wintermaanden als de Eupachyphytums. Zij kan op een droge standplaats met succes in de zomer buiten gekweekt worden. Hiermee bereikt men een prachtige tekening en verkleuring van de bladeren.

PACHYPHYTUM COMPACTUM
VAR. WEINBERGII f CRISTATA

foto: De Klark.

Dr. Rose beschreef deze plant in 1911 in U.S. Nat. Herb. XIII, 301, naar planten door C. A. Purpus in 1910 te Ixmiquilpan, prov. Hidalgo in Mexico, ontdekt. De naam compactum, afgeleid van het Latijnse woord compingere: van com, samen en pango, samenvoegen = opeengedrongen, dicht, compact.

Deze naam is zeer toepasselijk gekozen, want bij een goed gekweekte plant zijn de blaadjes zo dicht opeen langs het korte stengeltje geplaatst, dat dit laatste niet te zien is. Het is onbegrijpelijk dat dit vrij gemakkelijk te herkennen plantje, dat hier al jarenlang in cultuur is, onder de naam *Pachyphytum brevifolium* beschreven en geëtiketteerd staat. Foutieve benaming van een duidelijke afbeelding komt o.a. voor in het vetplantenalbum door A. J. v. Laren, pagina 84 en in Succulenten in woord en beeld door G. D. Duursma, pag. 155. Ook in andere populaire Nederlandse handboeken komt de juiste naam van deze plant, voor zover ons bekend is, niet voor. Algemeen wordt zij beschreven als *P. brevifolium*, wat, zoals wij

een volgende maal zullen zien, een geheel andere plant is, die in habitus niet de minste overeenkomst met *Pachyphytum compactum* vertoont. Behalve deze soort, wordt alge-

meen de variëteit *weinbergii* aangetroffen en zeldzamer de cristaatvorm van deze variëteit.

De beschrijving van de plant is als volgt: betrekkelijk laag blijvend plantje, 10–15 cm. hoog; bladeren rolrond, enigszins afgeplat aan de bovenzijde, toegespitst, donkergroen, grijsachtig berijpt, 2–3 cm lang. De bladeren zijn vooral aan de bovenzijde met een lichtere, netvormige, tekening bedekt, terwijl zij bij droge, zonnige kultuur min of meer roodachtig verkleuren.

De gekielde bladeren bedekken elkaar dakpansgewijs, de oudere bladeren staan recht, de jongere enigszins omhoog gebogen. (zie foto).

De bloemstengel wordt soms wel circa 40 cm lang, met slechts enkele steriele schutbladen, de naar één zijde gekeerde bloemtros is meest enkelvoudig, soms vertakt en draagt 7–10 bleekrode, aan de top groenachtige klokvormige bloemen. (zie foto in Succulenta no. 1, 1959, pagina 7). De onderste bloemsteeltjes zijn 10–15 mm lang en de vijf kelkbladeren zijn bijna gelijk van vorm, aanliggend tegen de bloemkroon, roodachtig aan de basis, groen aan de toegespitste top.

De variëteit *weinbergii* E. Walth. onderscheidt zich van de soort door een grovere groeiwijze en roder gekleurde bloemsteeltjes, kelk- en bloemkroon. De bladeren zijn groener en langer, minder sterk getekend dan de soort en verkleuren vrijwel niet roodachtig.

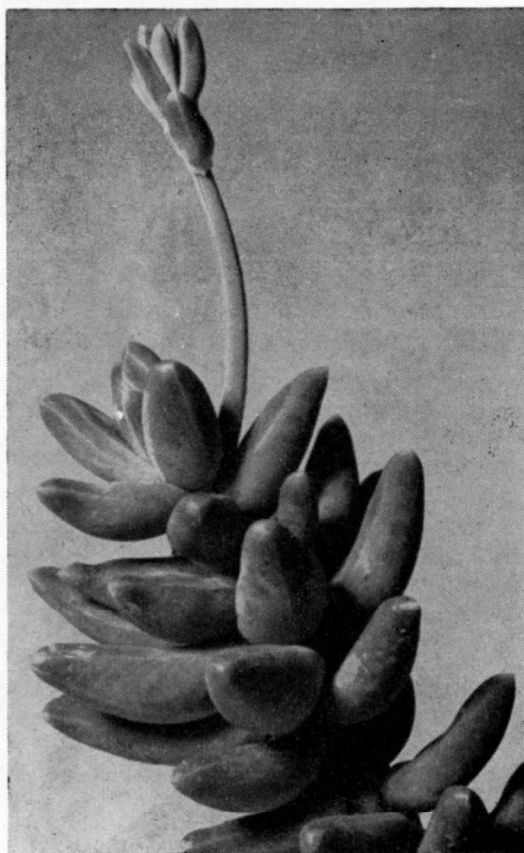
Door Weinberg, Californië, werd deze variëteit in de dertiger jaren in de handel gebracht. De natuurlijke vindplaats is onbekend. E. Walther achtte, gezien de variabiliteit van *Pach. compactum*, geen termen aanwezig deze variëteit als een aparte soort te beschrijven. De variëteit die hier vrij algemeen gekweekt wordt, is ongetwijfeld de bovengenoemde, terwijl de afgebeelde cristaatvorm afkomstig is van deze variëteit, hetgeen bewezen werd door het terugkweken tot normale planten van dit exemplaar.

Een eigenaardige afwijking hadden wij vorig jaar in de bloeiwijze van de variëteit *weinbergii*. Naast een normale onvertakte bloemtros, had zich een tweede bloemstengel ontwikkeld met een sterk vertakte bloemtros. Inplaats dat zich bij ieder schutblad één bloem ontwikkelde, ontstond er telkens een trosje, zodat zich dus een samengestelde bloemtros ontwikkelde, waarvan de bloemen naar verschillende zijden gekeerd waren. Dit verschijnsel, dat blijkbaar wel eens meer voorkomt, hadden wij tot nog toe niet waargenomen.

NASCHRIFT:

Door enkele opmerkelijke lezers, n.l. de heren C. Bommeljé te Den Haag en B. F. Bruinsma te Wageningen, werden wij attent gemaakt op de aantasting van wortels en stengels door de larven van de gegroefde lapsnuittor (*Otiorynchus sulcatus* F.). Daar wij in onze collecties vrij weinig last van dit insect hadden, werden de larven door ons abusievelijk voor emelten aangezien.

De heer Bruinsma was zo vriendelijk ons enkele larven benevens een afschrift van

PACHYPHYTUM COMPACTUM
Rose.

foto: De Klark.